

Vlaams
Parlement

vergadering **C291**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 25 juni 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over planlastvermindering in het onderwijs – 2445 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de planlast – 2450 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Kathleen Helsen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over capaciteitsbepaling – 2448 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het Inschrijvingsdecreet – 2451 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de mediawijsheid in het kleuter- en lager onderwijs – 2455 (2014-2015)	11
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de financiering en tijdsbesteding van de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) in het kader van hun taakstelling die voortvloeit uit het decreet Integrale Jeugdhulp – 2457 (2014-2015)	15
VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de bewaking van de planlast bij de opstart van het M-decreet – 2458 (2014-2015)	18

**VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over planlastvermindering in het onderwijs
– 2445 (2014-2015)**

**VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de planlast
– 2450 (2014-2015)**

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Op de kickoff-dag van Operatie Tarra werd het idee gelanceerd van een ideeënbus. Het is positief dat het onderwijsveld zelf kan aankaarten welke verplichtingen als planlast worden ervaren en dat het via dit initiatief ook zelf oplossingen kan aanreiken. In een schriftelijke vraag had ik naar een tussentijdse stand van zaken geïnformeerd over deze operatie. In uw antwoord op deze vraag zei u dat er al een 140-tal reacties via de ideeënbus of op de startdag zelf zijn binnengekomen en dat die allemaal in de verschillende focusgroepen aan bod zouden komen. Ook verwijst u naar de website om het verloop van deze operatie te volgen.

Normaal gezien zijn de samenkomsten van deze focusgroepen nu afgelopen, meer bepaald eind mei. De focusgroepen werden samengesteld uit een 180-tal mensen uit alle geledingen van het onderwijsveld, dus zowel leidinggevend, middenkaders, leerkrachten als secretariaatsmedewerkers. Op deze manier creëerde men de mogelijkheid om concrete bronnen van planlast aan te kaarten en oplossingen voor de toekomst aan te reiken. Momenteel wordt volgens de planning een inventaris van implementeerbare voorstellen per thema opgemaakt.

Een begeleidingsgroep met vertegenwoordigers van het GO!, de onderwijskoepels, de vakorganisaties, het Ministerie van Onderwijs en Vorming, de onderwijsinspectie, maar ook het kabinet van de minister van Onderwijs volgen de vooruitgang vanuit een helikopterperspectief op.

Minister, kunt u een top tien of twintig of wat dan ook geven van de meest gehoorde klachten over irriterende regeldruk? Welke actor is verantwoordelijk voor deze twintig meest gehoorde planlasttriggers? Welke tussentijdse conclusies kunnen worden getrokken uit de binnengekomen reacties? Werden er klachten ontvangen die niet onder de huidige focusgroepen vallen, zoals de invulling van het curriculum, rechten en plichten van ouders en leerlingen, schoolorganisatie, kwaliteitszorg en niet-onderwijsgebonden regelgeving? Zo ja, welke?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp.a): Ik heb gelijkaardige vragen over Operatie Tarra – van bruto naar netto was, geloof ik, de slogan –, een operatie om de planlast in het onderwijs aan te pakken. Op basis van de bevindingen van het rapport 'Kom op tegen planlast' wil u, minister; het onderwijs meer ruimte geven door 'hinderlijke' regelgeving af te schaffen. Wie kan daartegen zijn?

Mevrouw Krekels zei al dat bij de lancering van Tarra vier focussen werden gelegd: de invulling van het curriculum zoals de eindtermen, vakoverschrijdende eindtermen, leerplannen, leerlijnen, lesvoorbereidingen; de rechten en plichten van leerlingen en ouders met het leerlingvolgsysteem, attestering en beroepen en inschrijvingsrecht; de school als organisatie, met onder andere een personeelsbeleid, en de interne en externe kwaliteitszorg, met aandacht voor de niet-onderwijsgebonden regelgeving.

Minister, u had aangekondigd dat er een eerste tussentijds verslag voor de zomer zou zijn en dat u nadien tot een globaal akkoord rond planlast wou komen. De zomer is intussen begonnen en het reces staat voor de deur. Hebt u al zicht op de eerste reacties, mogelijke regelgeving die als hinderlijk wordt gevoeld alsook mogelijke oplossingen aangereikt vanuit het werkveld of door uw diensten?

U zegt dat een globaal plan van aanpak zich opdringt. We kunnen dat alleen maar beamen. Kunt u aangeven wat de precieze timing is?

Zijn er naast de reeds afgebakende vier focussen nog andere topics die het werkveld aangeeft als oorzaak van planlast, voortkomend uit de regelgeving of gegenereerd door de school of scholengroep zelf?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): De eerste keer dat we het over deze planlast hadden – in de plenaire vergadering was dat – hebt u terecht gezegd dat we niet alles naar het ministerie of de minister mogen schuiven. Heel veel mensen en organisaties dragen hier verantwoordelijkheid. Hebt u daar nu al meer zicht op? Zijn de actoren op het terrein zich bewust van hun rol? U bent dat duidelijk wel, u hebt dat al verschillende keren gezegd.

Hebt u al indicaties of zelfs voorstellen of protocollen of nota's gekregen van koepels, inspectie, pedagogische begeleiding, lokale schoolbesturen, gemeenten, provincies? Zo ja, gaat dat de goede richting uit?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, bedankt voor uw vraag. Ze komt op een goed moment, want het is het einde van het schooljaar, maar ze komt ook op een slecht moment omdat op 30 juni de focusgroepen de inventaris van alle voorstellen aan de leden van de begeleidingscommissie zullen bezorgen. Het zou echt vervelend zijn als ik hier nu de lijst aan het parlement geef terwijl de focusgroepen nog moeten opleveren.

Ik geef u mee wat er tot nu toe gebeurd is. Vanaf eind april tot eind mei werden in het kader van de operatie Tarra 17 focusgroepen georganiseerd. We hebben vastgesteld dat de leraars, directies en secretariaatsmedewerkers de focusgroepen hadden voorbereid samen met hun collega's in de scholen. Daarmee zien we al, mijnheer De Ro, dat het niet alleen overheidsgerelateerd is, maar dat de direct betrokkenen zijn samengekomen. De voorstellen zijn dispaaraat en overschrijden zeker mijn bevoegdheden, het gaat veel breder.

Op basis van de verslagen van de focusgroepen en de mailbox Operatie Tarra, waar intussen een tweehonderdtal reacties in zitten – dat is al oké, denk ik – wordt er een inventarisatie voorbereid van de suggesties en bekommernissen die werden geformuleerd door leerkrachten, secretariaten, schoolleiders, schoolbesturen en intermediaire organisaties.

Deze inventarisatie zal gepaard gaan met voorstellen van aanpak op korte, middellange en lange termijn. Bovendien zullen deze voorstellen betrekking hebben op wat wij kunnen doen, op wat intermediairen kunnen doen alsmede wat ter versterking van het beleidsvoerend vermogen kan gebeuren.

Op 30 juni wordt deze inventaris aan de leden van de begeleidingscommissie bezorgd. De deelnemers aan de gesprekken en de leden van de begeleidingscommissie zullen eveneens de verslagen van de focusgroepen ontvangen. Ik vind het vervelend om nu al te zeggen wat de topics zijn. Het resultaat wordt op dit

moment nog verwerkt. Er moet nog een en ander worden gebundeld. Het is nog net iets te vroeg om al tussentijdse conclusies bekend te maken.

Wat ik wel al kan meedelen, is dat de vooraf afgebakende thema's afdoende waren om alle reacties en alle onderwerpen die aan bod zijn gekomen een plaats te geven in deze operatie. Die zeventien focusgroepen waren oké.

Het is mijn bedoeling om een globaal plan van aanpak te maken samen met de administratie, de inspectie en alle intermediaire onderwijsactoren. We mogen niet culpabiliseren. Dat is niet de bedoeling.

De timing is momenteel: op 30 juni begeleidingscommissie, verdere verwerking in juli en een afgewerkt rapport tegen begin september. Een aantal zaken zullen we direct kunnen implementeren, als daar geen regelgeving voor moet worden gewijzigd. Er was een kick-in en dan zou er een kick-out zijn. Ik stel voor om in september of begin oktober het rapport voor te stellen in het parlement. Dat is misschien een goede start, maar ik wil de regeling van de werkzaamheden niet beïnvloeden.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Ik had nog enkele bijkomende vragen die in de loop van de weken in mijn hoofd waren opgekomen. Ik veronderstel dat ik die dan beter kan stellen bij de voorstelling van het plan.

Minister Hilde Crevits: Ik heb getwijfeld om een aantal topics mee te delen, maar ik vind dat niet correct tegenover wie het rapport aan het maken is. Ik moest enkele dagen geleden een speech geven waarin ook een aantal suggesties stonden, maar ik heb ze ook niet voorgelezen. We moeten respect hebben voor het proces. Ik heb er geen probleem mee om het te komen voorstellen in het parlement, maar we moeten dat doen op het moment dat het klaar is. Ik denk aan begin oktober.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Ik wil nog een bedenking maken die misschien kan worden meegenomen bij de opmaak van het plan. We hebben het al vaak gehad over de autonomie en de professionalisering van de directies. Dit kan zeker worden meegenomen in de rol die ze kunnen opnemen om de planlast te verminderen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp-a): Ik kijk ook met ongeduld uit naar de oplevering van het rapport. Beperken de klachten zich tot de focussen die gesteld zijn of gaat het verder?

Minister Hilde Crevits: Alles wat is binnengekomen, is te plaatsen binnen de afbakening die door de focusgroepen is gemaakt. Wat dat betreft, hebben we het vrij goed ingeschat. We zullen het daarbinnen een plaats kunnen geven. Dat gaat verder dan de overheid. Het gaat ook over leerplannen, de netten, de koepels, de eigen schoolorganisatie. De ene school is de andere niet. De automatische gegevensdeling is erg belangrijk, maar dan geef ik toch al een topic weg.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Helsen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over capaciteitsbepaling – 2448 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Koen Daniëls

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Voorzitter, minister, ik heb een korte vraag, maar wel een die door verschillende scholen is gesteld. Gelukkig krijgen ze zelden te maken met bijzondere omstandigheden. Ze geven wel het signaal dat het niet eenvoudig is om in die bijzondere omstandigheden aan de slag te gaan met de mankracht en de middelen waarover ze beschikken.

Elk jaar in februari wordt er een teldag gehouden. Dat is een belangrijke dag omdat op basis van het aantal leerlingen op dat moment wordt bepaald wat het werkingsbudget van de school is en welke omkadering ze krijgt voor het volgend schooljaar. Er is een afwijking mogelijk voor scholen in programmatie en scholen die betrokken zijn bij een herstructurering.

Scholen kunnen soms op korte tijd erg snel groeien en een enorme toename hebben van het aantal leerlingen. Dat maakt het moeilijk om met eenzelfde aantal uren en dezelfde middelen de organisatie te doen van een volgend schooljaar. Soms hebben scholen te maken met leerlingen met heel bijzondere noden die eerder van beperkte duur zijn, maar die op dat moment heel veel inspanningen vragen van het personeel van de school. De scholen hebben moeilijkheden om dat op te vangen.

Ik geef een concreet voorbeeld dat zich afspeelde in Wortegem-Petegem, waar zich een familiedrama voordeed. De school werd geconfronteerd met vier kinderen die zich op latere datum inschreven. Ze hadden een dramatische toestand te verwerken, die de school probeerde op te vangen. De school stelde vast dat ze te weinig mankracht en middelen had om dat goed te doen.

Minister, ziet u een mogelijkheid om voor uitzonderlijke omstandigheden waarin scholen kunnen terechtkomen, de nodige mankracht en middelen toe te kennen aan de scholen om de kinderen die zich inschrijven, op een goede manier te kunnen opvangen en begeleiden?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Het gaat hier over een cruciaal punt, namelijk over de teldag. Dat is een discussie waard. Ik zou toch voorzichtig zijn met uitzonderingen, omdat we weten dat er in de scholen in de loop van het schooljaar constant verschuivingen zijn. De teldag is in februari. Het schooljaar daarop zijn de nieuwe inschrijvingen. Er zijn altijd grote schommelingen, en daarin kunnen er uiteraard kinderen zijn die bepaalde zorgen nodig hebben, maar dat geldt evengoed voor kinderen die van weeshuizen komen of van andere zorginstellingen. Die scholen zitten daar sowieso mee. Als we hier eventueel over discussiëren, moeten we dat in een groter debat doen, en zeker niet op basis van een aantal casuïstieken, want er gebeuren elk jaar wel zulke dingen.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Op dit moment hebben we de lijst van de hertelling van 2015-2016. Er zijn 36 gemeenten die hertellen en er zijn er 2 die hertellen naar aanleiding van de waarborgregeling, ingeschreven in de nieuwe omkadering basisonderwijs. Als we criteria zouden ontwikkelen – met alle begrip voor de zeer individuele vraag van mevrouw Helsen – dan weet ik niet hoe we die juist kunnen formuleren. Degenen die nu al hertellen, enerzijds in het kader van capaciteit en anderzijds in het kader van de waarborgregeling, zijn ook niet over één nacht ijs gegaan, integendeel. Dat heeft wel wat voeten in de aarde gehad.

Minister, als u daar al in mee zou gaan, vraag ik toch enige terughoudendheid. Denk goed na over welke criteria er überhaupt mogelijk zijn om niet alle 1256 scholen in Vlaanderen in hertelling te zetten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Deze vraag om uitleg getuigt van een zeer grote bekommernis voor de leerlingen die vaak extra zorg nodig hebben in de klas, zeker ook voor de betrokken pleegkinderen die schoollopen in Wortegem-Petegem. Ik heb daar alle begrip voor. Iedereen is bekommerd om de situatie van die kindjes. De directrice van die school heeft mij de vraag gesteld om die kinderen nu al aan 1,5 te kunnen laten wegen voor de berekening van de omkadering om zo extra ondersteuning te krijgen.

De omkadering wordt, los van scholen in herstructurering en programmatie, berekend op basis van leerlingenaantallen op de eerste schooldag van februari in het voorgaande schooljaar. Dat heeft als zeer groot voordeel dat de scholen zekerheid hebben over hun personeelskader vóór de start van het nieuwe schooljaar. Hetzelfde geldt voor de werkingsmiddelen. Daarom gebeurt het op die manier.

Als we voor deze pleegkinderen extra omkadering en werkingsmiddelen toekennen, dan moeten we nieuwe regelgeving maken. De regelgeving vandaag laat geen hertelling van het leerlingenaantal, in plus noch in min toe. Reglementair zit het nu vast, het kan niet.

Ik luister naar jullie suggesties om de regels eventueel te wijzigen, maar we moeten toch de bezorgdheid delen dat als we iets veranderen, het moet verbeteren en tegelijk transparant blijven. Ik vraag me af of het niet mogelijk is nu al extra ondersteuning te bieden. Heel veel scholen hebben, met de werking en omkadering die ze hebben, ook al een zorgcoördinator, en kunnen een beroep doen op de CLB's, die aanpassingen kunnen doen. Zijn er niet al een aantal zaken mogelijk? Misschien moeten we dat eens uitwerken voor zulke specifieke situaties zonder de hertelling te moeten wijzigen, door te kijken naar wat mogelijk is.

Voor het volgende schooljaar bestaat de mogelijkheid dat andere scholen, bijvoorbeeld van de scholengemeenschap, lestijden overdragen naar de school in kwestie. Het decreet Basisonderwijs bepaalt dat scholengemeenschappen afspraken kunnen maken over de overdracht van lestijden van de ene school naar de andere. Op die manier kan er een vorm van solidariteit zijn tussen de scholen van scholengemeenschappen.

De regelgeving kan nu niet wijzigen. Moeten we ze aanpassen? Misschien, maar ik zou het nu niet doen voor dat ene geval, maar het is wel cruciaal dat we uitzoeken wat mogelijk is binnen de bestaande context om misschien wat korter op de bal te kunnen spelen, of de scholen te wijzen op de mogelijkheden binnen die bestaande context. De vraag is zeker pertinent, het gaat over acute situaties. De vraag is of de oplossing ligt in nieuwe regelgeving of dat we kunnen duiden op nu al bestaande mogelijkheden via CLB, zorgcoördinatie of een overdracht van lestijden, want het is een school die deel uitmaakt van een scholengemeenschap.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Minister, ik begrijp dat we voorzichtig moeten zijn, maar mijn vraag om uitleg gaat over zeer uitzonderlijke situaties.

Het gaat niet over de voorbeelden van mevrouw Krekels. Als het daar gaat om één leerling, kan de school dat wel opvangen. Hier gaat het over een zeer bijzondere situatie. We moeten bekijken wat er in deze uitzonderlijke situatie nodig is om dat goed te kunnen doen. Wij hebben vandaag wel hulpverleningsinstanties, een zorgcoördinator en het CLB. Maar ik stel niet vast dat zij in de mogelijkheid verkeren om hier dagelijks langdurig in opvang te voorzien. Ik zie wel dat het CLB zeer goed is in het opvangen van crisissituaties van korte duur in scholen. Zij hebben daar een draaiboek voor. Zij weten perfect hoe zij daarmee moeten omgaan. Hier gaat het over leerlingen die nog meerdere maanden op school zijn.

Hier heeft de school sowieso al veel ondersteuning van het CLB nodig. Maar zelfs dat is onvoldoende omdat die school elke dag van 's morgens tot 's avonds deze kinderen – het gaat hier concreet over vier kinderen – moet opvangen.

Deze situatie toont heel duidelijk aan dat het niet haalbaar is met de huidige omkadering. In de loop van het schooljaar reeds toegekende uren verschuiven, is ook niet altijd eenvoudig. We moeten voorkomen dat we hier in het inschrijvings-verhaal terecht komen waarbij een school probeert in te schatten welke draagkracht zij nodig heeft om dit op te vangen en waarbij zij vaststelt dat de situatie haar draagkracht overstijgt, waardoor de kinderen niet worden opgevangen in de omgeving waar ze schoolgaan. Hier zijn mogelijk redenen aanwezig om te zeggen dat de draagkracht wordt overschreden als er geen extra middelen komen. Ik wil voorkomen dat scholen straks zullen uitzoeken welke mogelijkheden ze hebben om leerlingen te weigeren. Ik wil de redenering omdraaien: in zeer uitzonderlijke situaties moeten we bekijken of de draagkracht van de school wordt overstegen en hoe we die draagkracht kunnen versterken. We moeten ook bekijken wat dat betekent voor de organisaties die rondom de school werken. Ook voor een CLB heeft dat serieuze implicaties, als een school op hem heel vaak een beroep doet voor één concrete casus.

Ik vind het belangrijk dat we bekijken hoe we dit kunnen opvangen. Wij vragen dat scholen flexibiliteit aan de dag leggen, om een traject te ontwikkelen voor leerlingen, om op maat te werken. Wij moeten ook de nodige flexibiliteit hebben om bij zeer uitzonderlijke situaties te bekijken hoe wij als overheid op maat moeten optreden. De flexibiliteit geldt in deze samenleving ook voor ons. Ik ben het ermee eens dat we heel goed bekijken hoe we de regelgeving zouden moeten aanpassen om hieraan tegemoet te komen.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Vooraleer we iets wijzigen, moeten we eerst nog onderzoeken hoe je 'uitzonderlijke situaties' omlijnt. Zo hebben we in het secundair onderwijs heel wat leerlingen die met Nieuwjaar veranderen van studierichting of van school. Dat kunnen ook leerlingen zijn die extra noden hebben. De vraag is wat een definitie is van een 'uitzonderlijke omstandigheid'. Minister, het is belangrijk dat dit in het onderzoek dat u naar voren schuift, goed kan worden gedefinieerd.

We kunnen ook leerlingen hebben die in het kader van het M-decreet ook ergens in het schooljaar een gemotiveerd verslag krijgen. De vraag is dan ook of zij al dan niet 'uitzonderlijk' zijn. In dat geval kan de school weigeren. Die gaan natuurlijk ook niet extra zorg leveren, tenzij zij in het kader van de waarborgregeling uren meenemen. De vraag is dan of we dat in een nieuwe telronde doen. We moeten daar toch enigszins met de handrem op rijden.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Met betrekking tot het M-decreet hebben wij een hele typologie, een hele normering uitgewerkt om heel duidelijk te kunnen meten waaraan leerlingen moeten voldoen om extra ondersteuning te krijgen. Als zij een gemotiveerd verslag hebben, kan de school rekenen op extra ondersteuning. De leerlingen waarover het hier gaat, vallen niet onder het M-decreet. Zij hebben wel bijzondere noden. Ik schat in dat die noden zelfs hoger zijn dan die van de leerlingen die volledig beantwoorden aan de typologie van het M-decreet. Voor deze pure welzijnsproblemen, die een enorme impact hebben op het leren, hebben wij op dit moment geen bijkomende ondersteuning uitgewerkt. Dat is ook in dat M-decreet niet voorzien.

Eigenlijk moeten wij de situatie van scholen ruimer bekijken. Zij krijgen met veel meer problemen te maken dan deze die wij nu omschrijven in het M-decreet. Het M-decreet voorziet in ondersteuning voor de school als er een gemotiveerd verslag is. Als het gaat over een verslag kan de school duidelijk stellen dat dit haar draagkracht overstijgt omdat er zoveel aanpassingen nodig zijn, en omdat buitengewoon onderwijs aan de orde is. De school kan dan stellen dat zij zonder

bijkomende ondersteuning de leerling niet kan opvangen. Het M-decreet biedt daar mogelijkheden aan scholen. Ik ben ervan overtuigd dat we dat goed moeten opvolgen, zodat we kunnen bekijken hoe we dat eventueel moeten bijsturen. Maar voor deze problematiek hebben we niets. De school wil dat goed doen, maar zit met de handen in het haar. Het is goed dat die kinderen kansen krijgen om in die school school te lopen. Ik vind het positief dat de school dat wil doen. Maar we moeten wel bekijken waarom we hier geen ondersteuning geven en bij andere problemen van leerlingen wel. We moeten ervoor openstaan om dat te bekijken.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Mevrouw Helsen, ik denk ook aan leerlingen die een time-out krijgen in de loop van het jaar. Die gaan we ook niet anders tellen. Ik denk aan leerlingen die zwanger worden, dat zijn ook uitzonderlijke situaties. Die tellen we ook niet extra. Dat is de bekommernis die ik wou uiten. Ik denk dat u dat onderzoek zeker kunt doen, minister.

Ik wil wijzen op de uitzonderlijke situaties waar scholen mee te maken krijgen en die extra ondersteuning vragen. De vraag is dan: welke wel en welke niet? Dit is wat mevrouw Krekels en ik naar voren willen brengen. Als we decretaal ingrijpen, dan vragen wij om uit te kijken voor de classificatie van uitzonderlijke situaties. We kunnen er nog wel heel wat bedenken die een gewicht leggen op de school en het lerarenteam.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Helsen, uw bezorgdheid is terecht. We moeten ervoor zorgen dat er per specifieke situatie een draaiboek bestaat, een manier om daarmee om te gaan. Dat wil iedereen. Ik zou een stap willen inbouwen vóór de decretaale wijzigingen. Ofwel moet dat in het actieplan Leerrecht een plaats krijgen. Alle voorbeelden die ik hier hoor, kunnen daar eventueel onder vallen. Laat ons binnen de bestaande regelgeving iets uitwerken.

Als we ondervinden dat we het begrip 'uitzonderlijke situatie' moeten definiëren, dan zal dat moeilijk zijn. Dan moeten we zoeken waar de grens ligt. Ik zou liever een tussenschot bouwen om de specifieke situatie waar mevrouw Helsen naar verwijst, op te lossen. Ik heb al twee suggesties gedaan, maar misschien zijn er nog mogelijkheden. Laat me dat nu eerst eens bekijken, de tweede stap kan zijn: de bepaling van de term uitzonderlijke situatie. Dan pas volgt eventueel een decretaal ingrijpen.

Decretaal ingrijpen kan niet voor een punctuele situatie, maar wel voor een generiek probleem. Als we het daarover eens zijn, kunnen we verder. Uw vraag is zeker terecht. We moeten zorgen voor enige flexibiliteit, zodat er kan worden ingegrepen als dat nodig zou zijn. Laat ons eerst dat bekijken. De tweede stap is, moet er zo'n definitie komen, en zo ja, moet het decretaal kader worden gewijzigd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het Inschrijvingsdecreet – 2451 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp-a): In de beleidsnota Onderwijs kunnen we lezen dat u een vereenvoudiging van het Inschrijvingsdecreet beoogt, minister. Velen zullen het met u eens zijn dat dat geen overbodige luxe is.

De afgelopen weken hebben we heel wat hoorzittingen georganiseerd. Vorige week was er nog een bezoek aan de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) met betrekking tot het Inschrijvingsdecreet. Heel veel actoren hebben hun licht laten schijnen over het huidige Inschrijvingsdecreet. De vraag naar een centrale inschrijvingsmethode voor heel Vlaanderen dringt zich op.

Minister, wat is de geplande timing van dit vernieuwde Inschrijvingsdecreet? Wanneer zou dit operationeel zijn? Hoe verloopt het overleg met de stakeholders sinds de hoorzittingen?

Welke conclusies trekt u uit de hoorzittingen? Welke aspecten wenst u te behouden en wat te veranderen?

In hoeverre zijn de lokale overlegplatformen (LOP's) hierbij betrokken? We hebben hen gehoord, hebt u hen nog bijkomend bevraagd? Wat zijn hun bevindingen inzake het huidige Inschrijvingsdecreet?

Daarbij aansluitend, wat is de planning op korte termijn voor de LOP's? Het regeerakkoord en uw beleidsnota stellen dat de gemeenten een regierol in het lokaal onderwijsbeleid kunnen opnemen. Daartoe zou de regering een plan van aanpak ontwikkelen "om de overdracht van de LOP-werking naar de lokale besturen vlot te regelen zodat opgebouwde expertise niet verloren gaat". Wat is de stand van zaken met betrekking tot dit plan van aanpak?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (N-VA): Minister, in het regeerakkoord staan serieuze ambities. In deze uitdaging kan men niet over één nacht ijs gaan. Er is heel wat voorbereidend werk nodig. Ik wil onderlijnen dat de problematiek van het Inschrijvingsdecreet over heel Vlaanderen anders wordt aangepakt. Er zijn regio's met capaciteitsproblemen, in andere speelt dat minder – gelukkig eigenlijk. De Vlaamse Regering wil tot een transparante regelgeving komen die Vlaanderenbreed kan worden toegepast.

De keuzevrijheid van de ouders speelt hier een rol. Het is de rode draad die door het Inschrijvingsdecreet moet lopen. We willen niet bruuskeren, dat is een ambitie die in het regeerakkoord staat. Op die manier kunnen we tot een degelijke aanpassing komen waarbij de huidige tekortkomingen wordt verholpen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik ben het eens met de heer Van Dijck.

In de hoorzittingen werd vooral gevraagd om meer transparantie en eenvoud. Tegelijk bleek dat deze begrippen op veel manieren worden ingevuld.

We moeten het regeerakkoord met bekwame spoed uitvoeren. Bekwame spoed betekent dat er nog enig overleg nodig zal zijn.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik ben het met veel opmerkingen eens. Ik was verheugd met uw laatste opmerking, mijnheer De Meyer. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Met die van u ook, mijnheer Van Dijck, maak u niet ongerust, maar de heer De Meyer zei precies wat ik dacht. De heer De Meyer gaf een exacte samenvatting van de hoorzittingen. Dat zijn exact de twee uitdagingen waar we voor staan.

Mevrouw Gennez, de input van de hoorzittingen en van de geconsulteerde experts worden verwerkt in de conceptnota. Deze conceptnota willen we klaar

hebben na het zomerreces. Sta me toe daar niet op vooruit te lopen. U hebt zelf de hoorzittingen bijgewoond en mee vastgesteld dat de vragen die gesteld zijn zich eerder situeren op het vlak van het bieden van meer eenduidigheid qua data en momenten over heel Vlaanderen, het vermijden van dubbele inschrijvingen en dergelijke. Heel veel praktische zaken dus. Meer en meer wordt de vraag gesteld naar een Inschrijvingsdecreet dat verschilt tussen basis en secundair onderwijs. We moeten goed uitkijken wat we doen en niet doen.

Ik weet niet goed wat ik het best zeg en niet zeg over de timing. Als men zo'n Inschrijvingsdecreet in werking laat treden op 1 september 2016, dan is dat van toepassing op de inschrijvingen voor het schooljaar 2017-2018. Dat is logisch. Dat zou ons voldoende tijd geven. Of we daar zullen geraken, moeten we eerst zien.

De Vlor wordt nog om advies gevraagd. Ik wil mijn conceptnota klaar hebben na het zomerreces. een concept is een concept, daarop volgt nog een ruime consultatie. we komen dan terug samen voor bespreking uiteraard.

Inzake de LOP's hebben we een heel verscheiden beeld in Vlaanderen, mevrouw Gennez. Op mijn vraag hebben ze een advies opgemaakt met betrekking tot de LOP's en hun rol/bijdrage in de realisatie van het inschrijvingsrecht, sociale mix en meer algemeen de gelijke onderwijskansen. Ik heb hen voorgesteld om dit advies over te maken aan de commissie Onderwijs zodat hun inzichten kunnen worden meegenomen bij de opmaak van de conceptnota. Ik weet niet of dat al gebeurd is. Ze zijn een tweetal weken geleden bij mij geweest. Ze zullen dat nu afronden. De LOP-voorzitters betrekken we ook bij het reeds aangehaalde stakeholdersoverleg.

De beleidsnota stelt met betrekking tot de LOP's dat de timing van de eventuele overdracht van de LOP-werking spoort met het nieuwe Inschrijvingsdecreet. Ik zal mij daar aan houden. Het plan van aanpak van de eventuele overdracht zal echter ook inhoudelijk moeten sporen met het nieuwe decreet, en kan dus pas echt vorm krijgen samen met het nieuwe Inschrijvingsdecreet. Volgend schooljaar verandert er voor de LOP's en hun werking niets.

Positief vind ik wel dat zinnetje in het regeerakkoord, het heeft een soort schok teweeggebracht bij een aantal LOP's. Dat betekent dat men eens kritisch naar zijn eigen werk gaat kijken. Ik vind dat oké. Ik heb de evolutie gezien. De eerste samenkomst met de LOP-voorzitters versilde fel van de tweede en derde ontmoeting. Ik vind het goed dat men dat nu de eigen werking zorgvuldig tegen het licht gaat houden. Alles loopt een beetje samen nu.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp-a): Wij zijn in blijde verwachting van de conceptnota, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de mediawijsheid in het kleuter- en lager onderwijs – 2455 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp-a): We leven niet langer met media, maar in de media, jong en oud, van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Van het moment

dat onze klokradio aanslaat, tot 's avonds laat op Facebook of Twitter. Kinderen groeien op in een leefwereld waarin onlinemediën alomtegenwoordig zijn. Ze komen op steeds jongere leeftijd in contact met digitale media en gebruiken ze steeds vroeger, en worden dan ook steeds jonger geconfronteerd met zowel de opportuniteiten als de gevaren van digitale media.

Zo geeft recent onderzoek aan dat een op drie baby's tegen zijn eerste verjaardag al eens een smartphone of tablet gebruikt heeft, terwijl de helft van tweejarigen apps gebruikt of op een tablet naar televisie kijkt. Ik refereer aan een onderzoek dat in De Standaard gepubliceerd werd.

Deze cijfers wijzen erop dat we kinderen op een zo jong mogelijke leeftijd moeten begeleiden om mediawijs door het leven te stappen. Hierbij lijkt zeker een rol weggelegd voor het lager, en zelfs het kleuteronderwijs. Gelukkig proberen de scholen zelf reeds aan deze noodzaak tegemoet te komen: verschillende ad-hocinitiatieven zagen reeds het licht.

Zo wordt binnen de leerplancommissie Muzische Vorming van het GO! momenteel de laatste hand gelegd aan een nieuw leergebiedoverstijgend leerplan media waarin mediawijsheid voorop staat. Een paar van de drijvende krachten achter de Europese website Tackle 2, een online hulpbron voor leerkrachten met kant-en-klare ideeën voor digitaal leren in de klas, zijn Vlaamse leerkrachten. Verder werd er recent een bijzonder mooie tool ontwikkeld, daar ging de tweet over gisteren, namelijk sCool, een soort Facebook voor kinderen. Dit werd ontwikkeld door Katia Schippers, oorspronkelijk voor kinderen in hun school, de Openluchtschool in Antwerpen. sCool zal ongetwijfeld ruim verspreid geraken in ons onderwijs en heeft ondertussen de belangstelling gewekt van Microsoft, zij zijn daarin geïnteresseerd, begrijp ik.

Dergelijke initiatieven zijn broodnodig, maar nog te zeldzaam, want laat ons duidelijk wezen: momenteel is mediawijsheid weliswaar reeds ingevoerd als vakoverschrijdende eindterm in het secundair onderwijs, maar naar mijn mening is dit te laat om daar aandacht aan te besteden.

Minister, wat is uw visie op het structureel invoeren van aandacht voor mediawijsheid in kleuter- en lager onderwijs?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord

De heer Kris Van Dijck (N-VA): Voorzitter, minister, het is niet de eerste keer dat we over deze thematiek spreken in deze commissie, en dat is ook goed. We zijn allemaal overtuigd van het grote belang van digitale competenties van zowel leerlingen als leerkrachten. We kunnen niet naast het belang kijken van ICT-vaardigheden, niet op de arbeidsmarkt en niet in de samenleving.

Voor de meeste kinderen en jongeren zijn deze applicaties een zeer belangrijk onderdeel geworden, ook in hun privéleven. Hierdoor is voldoende aandacht voor beeldgeletterdheid en mediawijsheid een belangrijke doelstelling. Kinderen en jongeren informeren over het juiste en veilige gebruik van IT-technologieën en ze sensibiliseren over de impact van sociale media op hun omgeving en hun privéleven, is natuurlijk een gedeelde verantwoordelijkheid. Het is niet alleen de taak van de school, maar ook van de thuisomgeving. Ouders moeten er op een zeer verstandige wijze mee omgaan.

Ik pleit ook voor de nodige voorzichtigheid. Hoewel kinderen, en ook zeer jonge kinderen zoals mevrouw Segers zegt, vaak thuis in hoge mate worden geprikkeld door multimedia, moet het absoluut ons doel blijven om ICT-middelen op een pedagogisch verantwoorde wijze in te zetten. Het is geen technologie om de technologie. Neen, het is een technologie die ons ook op pedagogisch vlak moet helpen om een aantal vaardigheden aan te leren. We kijken in dat verband uit

naar het nieuwe actieplan geletterdheid dat in 2016 te verwachten is en de nieuwe ICT-monitor in 2017.

Wat is uw visie op hoe we in het onderwijs het best een sensibiliserende rol kunnen opnemen, vooral op het vlak van sociale media?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dames en heren, binnen het huidige beleid inzake mediawijsheid liggen geen specifieke initiatieven voor om in het kleuteronderwijs in te zetten op mediawijsheid. Wel bevat het een aantal bouwstenen en concrete projecten voor het basisonderwijs.

Ik ga eerst in op de beleidslijnen. We werken aan competenties inzake media-geletterdheid en al zijn deelaspecten. Daarin zit vervat het omgaan met online-reclame en beeldgeletterdheid. We willen ook inzetten op innovatieve leermiddelen, waaronder digitale media-archieven, educatieve games en allerhande digitaal lesmateriaal. Ook competentieontwikkeling in de lerarenopleiding staat op de agenda, aangestuurd vanuit het netwerk cultuureducatie van CANON Cultuurcel en uitgerold op de culturdagen voor de studenten. We willen scholen ook ondersteunen om een vernieuwende en veilige digitale leeromgeving op te zetten. U kent waarschijnlijk de communicatie met betrekking tot het eSafety Label.

Om deze doelstellingen te realiseren, werken we samen met een aantal partners, waaronder de begeleidingsdiensten, de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), het Kenniscentrum Mediawijsheid, het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA), CANON Cultuurcel, KlasCement en Bibnet.

De beleidslijnen vertalen zich in een aantal projecten. Op initiatief van het Kenniscentrum Mediawijsheid en de Vlor werd beslist om de werkgroep Mediawijsheid te laten samensmelten met het Overlegplatform Onderwijs van het Kenniscentrum Mediawijsheid onder de naam 'Overlegplatform Onderwijs en Mediawijsheid'. Dit overlegplatform komt drie keer per schooljaar samen. Het kwam recent al tweemaal samen. Ze hebben dossiers gemaakt met betrekking tot cyberpesten en socialemediagebruik op school. Het is cruciaal dat het een overschrijdend samenwerkingsverband is.

In het geplande debat over de eindtermen dat in het najaar van 2015 wordt opgestart, zullen we nagaan of en hoe digitale geletterdheid meer kan worden verankerd in het curriculum. Inzake de digitale leermiddelen wordt verder structureel samengewerkt met het VIAA. Ik trek in 2015 een subsidie van 121.000 euro uit voor de educatieve werking binnen VIAA met het onderwijs als prioritaire doelgroep. Hierbij is er ook aandacht voor het basisonderwijs. Er is ook samenwerking met het Gamefonds en uiteraard ook met onze educatieve portaal-site KlasCement om de digitale leermiddelen veel beter te ontsluiten.

Het werken met digitale media biedt niet alleen veel kansen maar brengt ook beveiligingsrisico's met zich mee. Daarom zijn er ook een aantal projecten opgestart met betrekking tot veilig ICT-gebruik. Er is het eSafety Label, waarbij scholen via een zelfevaluatie-instrument kunnen werken aan een geïntegreerd ICT-beleid. Daarbij komen zowel infrastructuur, schoolbeleid als klaspraktijk aan bod. Op 22 september 2015 wordt hierover een studiedag voor geïnteresseerde scholen georganiseerd. Scholen kunnen een infoavond voor ouders organiseren over het thema 'Onze kinderen veilig online' of 'Cyberpesten... pesten in een modern jasje'. De Gezinsbond en Child Focus bieden deze vorming aan met financiële steun van de Vlaamse overheid. Dit aanbod bestaat ook voor leraren in de vorm van gerichte infosessies.

Op dit ogenblik gebeuren al heel wat inspanningen en initiatieven om mediawijsheid en digitale geletterdheid de nodige aandacht te geven in het basis- en secundair onderwijs. We mogen vooral niet vergeten om de hele lijn mediawijsheid mee te nemen in het debat over de eindtermen. We moeten nagaan hoe we enerzijds kunnen versoberen maar anderzijds ook verankeren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp.a): Minister, u hebt een opsomming gegeven van de initiatieven die al gebeuren binnen het lager onderwijs. Dat zijn er heel wat. Het zijn vooral initiatieven ad hoc. Het wordt echt belangrijk om ze te coördineren. In dat opzicht ben ik ook blij dat u bereid bent dit mee te nemen voor het lager onderwijs. We moeten ook durven nadenken over het kleuteronderwijs.

We moeten oppassen voor een aantal zaken. We mogen mediawijsheid absoluut niet reduceren tot digitale geletterdheid en al helemaal niet tot ICT. Dit gaat over educatie, over veel meer dan ICT. Ook de klassieke media blijven heel belangrijk. Een project als Kranten in de Klas (KiK) is een initiatief dat we moeten blijven ondersteunen. Het gaat over oude en nieuwe media. Mediawijs zijn we nooit. Er komen altijd nieuwe technologieën bij. Werken aan mediawijsheid is een job die nooit klaar is.

Mijnheer Van Dijck, u hebt gelijk dat het een gedeelde verantwoordelijkheid is. Dat is ook mijn perspectief in mijn onderzoek naar mediawijsheid. De stakeholder 'governance' is in dezen heel belangrijk. Het gaat over én onderwijs én ouders. Vooral voor kinderen waar in de thuiscontext weinig aandacht is voor een veilig, kritisch en creatief gebruik van media, is het heel belangrijk dat ook die integratie binnen het onderwijs gebeurt. Er mag geen kloof zijn tussen wat ze thuis doen en wat op school. De technologieën moeten ook in de scholen worden binnengebracht.

Het was een heel goede zaak dat minister Gatz heeft gekozen om niet te besparen op mediawijs.be. Het speelt een belangrijke rol in de multistakeholder governance. Ze zijn een partner die de verschillende initiatieven verenigen. We moeten dat blijven ondersteunen.

Ik ben erg bezorgd over VIAA. We weten allemaal dat in plaats van de nodige 5,5 miljoen euro VIAA dit jaar amper kan rekenen op 1,5 miljoen middelen. Ik vraag u om er bij minister Muyters voor te pleiten om vanuit Innovatie opnieuw in middelen voor VIAA te voorzien.

We zijn op de goede weg voor het basisonderwijs. Als het debat over de eindtermen wordt gevoerd, wil ik heel graag meedenken. We moeten aandacht hebben voor zowel de functionele geletterdheid als voor de kritische geletterdheid als de creatieve vaardigheden. Nu staat dit in de vakoverschrijdende eindtermen voor het secundair onderwijs. Ik begin steeds meer te geloven dat we het misschien moeten alloceren aan één vak. Het risico van vakoverschrijdende eindtermen is dat niemand ze opneemt. Iedereen denkt dat ze er een beetje aan werken, maar finaal heeft niemand echt volop de verantwoordelijkheid genomen.

Dat er dan tools worden ontwikkeld als sCool, is broodnodig. Minister, ik begrijp dat u ook bereid bent om ze daarin te ondersteunen. Dat is heel goed.

Als je ziet dat leerkrachten in het basis- en kleuteronderwijs, maar vooral ook in het secundair onderwijs, eigenlijk koudwatervrees hebben, dan is dat omdat ze het gevoel hebben dat ze er minder van weten dan de kinderen zelf, dat ze niet genoeg mee zijn met ICT. In de nascholing moet daar absoluut aandacht voor zijn. Binnen de leerplancommissie muzische vorming van het GO! zal men heel hard inzetten op die nascholing.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Segers, uw aanvullingen zijn zeer waardevol. Je mag inderdaad niet verengen of herleiden. Het is anderzijds een enorme uitdaging omdat het zo veelzijdig is. Sommige zaken kan ik zeker onderschrijven. De ondersteuning aan het VIAA zal ik met de beide collega's opnemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de financiering en tijdsbesteding van de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) in het kader van hun taakstelling die voortvloeit uit het decreet Integrale Jeugdhulp – 2457 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, in de vorige legislatuur is er een nieuw decreet Integrale Jeugdhulp tot stand gekomen. Ik heb in een andere hoedanigheid de eer gehad om daaraan mee te werken.

De integrale jeugdhulp is zeer grondig bijgestuurd door dat nieuwe decreet, ook in het kader van wie kan doorverwijzen, wie erin wordt betrokken. De comités voor bijzondere jeugdzorg zijn verdwenen, Ontwikkelen Criteria Bureaus jeugdzorg (OCB) heeft een andere rol gekregen enzovoort.

Het nieuwe decreet was een initiatief van toenmalig minister van Welzijn Jo Vandeurzen en toenmalig minister van Onderwijs Pascal Smet, en werd op 3 juli 2013 door het Vlaams Parlement goedgekeurd. Het decreet is in werking getreden op 1 maart 2014, met een voorstart – een pilootproject – in de provincie Oost-Vlaanderen op 16 september 2013.

In de afgelopen weken zijn er in de commissie Welzijn heel wat hoorzittingen geweest over het decreet Integrale Jeugdhulp omdat daar werd vastgesteld dat er een aantal problemen zijn. Ook de CLB's zijn daar de revue gepasseerd. Door de wijziging van het decreet Integrale Jeugdhulp is het doel dat elke jongere met een probleem zo snel mogelijk de juiste hulp vindt. Het loket en de toegangspoort zijn ingevoerd. Er is hulpverlening voor de toegangspoort en hulpverlening na de toegangspoort. Voor de doorwijzing na de toegangspoort tot de niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp is een intermediair, multidisciplinair team nodig.

Door in te grijpen op de organisatie en de werking van de bestaande jeugdhulp, wordt het nieuwe landschap veel overzichtelijker – dat was althans het doel –, in het bijzonder voor de cliënt, maar ook om de jeugdhulpverleners zelf duidelijk te maken wie wat moest doen en wat al dan niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp zou zijn.

De CLB's – vandaar de co-agendering – worden rechtstreeks gevat door dit nieuwe decreet en hebben een draaischijffunctie gekregen, omdat ze al een vorm van multidisciplinair team (MDT) hadden, om te vervullen tussen onderwijs en welzijn. De kerntaak van scholen is kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden, maar scholen situeren zich in het voortraject en hebben in het kader van hun zorgbeleid en de leerlingenbegeleiding een belangrijke rol op te nemen bij signaal-detectie van problemen. Ze moeten een eerste doorverwijzing zijn om dan terecht te komen bij het CLB.

Minister, mijn vraag om uitleg zit in de richting van de vragen van de heer De Ro in de commissie Welzijn. We hebben dezelfde vraag om uitleg ongeveer tegelijk

ingediend, maar in een andere commissie. Welke administratieve handelingen moet een CLB gezien zijn taakstelling in integrale jeugdzorg allemaal stellen? Welke doen ze? Daar zit een belangrijke nuance. Hoeveel tijd wordt er door de CLB's besteed om een dossier in orde te brengen? Dat is ook aan bod gekomen in de hoorzittingen. Welke bijkomende financiering werd er sinds de inwerking-treding van integrale jeugdhulp bijkomend gepland vanuit Welzijn voor de CLB's om hun nieuwe taakstelling uit te voeren? We weten dat het 335 euro is voor een A-document, maar de vraag is of dat de kosten dekt?

Wordt er nog in andere middelen vanuit Welzijn voorzien? Is er al een tussen-tijdse evaluatie gebeurd van het decreet Integrale Jeugdhulp, specifiek op de impact op onderwijs en de taakstelling van de CLB's? Zo ja, wat was het resultaat? Zo neen, wanneer is dit gepland, zowel voor de CLB's als voor de impact op het onderwijs?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: De vraag om uitleg is inderdaad tegelijk aan minister Vandeurzen gesteld. Ik heb het verslag bij, en ik zal verwijzen naar de discussie die daar is gevoerd, omdat het zinloos is om die hier opnieuw te voeren. Het is wel interessant om de historiek van het decreet, hoe het tot stand is gekomen, wat de diverse taken zijn, te bekijken.

Er is een eerste financiering. Heel wat opdrachten die de CLB's doen in het kader van het nieuwe decreet zijn geen geheel nieuwe opdrachten, maar sluiten aan bij hun reguliere opdrachten en de draaischijffunctie die ze hebben. Een aantal dingen moeten sinds de invoering van het nieuwe decreet wel anders gebeuren dan vroeger. De CLB's besteden hieraan evenals aan het leren kennen van het nieuwe landschap en het opzetten van samenwerkingen met de nieuwe diensten, wel heel wat tijd en werk.

Bovendien hebben de CLB's het gevoel dat ze de leemte moeten opvullen die is ontstaan door de afschaffing van de comités voor bijzondere jeugdzorg. Voor deze implementatie hebben de CLB's wel ondersteuning gekregen van de minister van Welzijn, die een voltijdsequivalent (vte) ter beschikking heeft gesteld van de CLB's vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013 voor de voorstart in Oost-Vlaanderen, en deze ondersteuning heeft uitgebreid naar vijf vte's vanaf 1 december 2013 tot en met 31 mei 2015, met een laatste verlenging tot 30 juni 2015. In totaal gaat het over een budget van 375.000 euro.

CLB's die erkend zijn als multidisciplinair team, worden vanuit de erkennende overheid, nu nog het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), bovendien bijkomend vergoed voor die specifieke MDT-werking. MDT-werking is geen opdracht voor de CLB's vanuit het decreet CLB. Het is momenteel nog niet helemaal duidelijk hoe de vergoeding er zal uitzien, aangezien de regelgeving hierover nog niet volledig klaar is.

Het decreet en het besluit van de Vlaamse Regering over de integrale jeugdhulp bevat een aantal administratieve handelingen die de CLB's moeten stellen. Zoals daarnet al aangeven, zijn die vaak vervangend voor vroegere handelingen. Nieuw is wel dat al die aanmeldingen nu elektronisch gebeuren en dat heeft uiteraard ook wat aanpassing gevergd van de medewerkers op het terrein.

Ik som de verschillende documenten en procedures even op. Aanvragen van niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp bij de intersectorale toegangspoort via het invullen en doorsturen van een aanvraagdokument niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (A-doc). Aanmelden bij een gemandateerde voorziening via het invullen en doorsturen van een document maatschappelijke noodzaak (M-doc). Aanvragen van specifieke actie internaat via het invullen en doorsturen van een A-doc of via

een versnelde indicatiestelling en toewijzing specifieke actie internaat naar de intersectorale toegangspoort. Tot slot het invullen en doorsturen van de versnelde indicatiestelling diagnostiek voor CLB's met een erkenning als multidisciplinair team naar de intersectorale toegangspoort. Ook wordt er bij sommige verwijzingen naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp vanuit sommige voorzieningen verwacht dat er met een specifieke aanmelding wordt gewerkt. Dit kan echter niet de bedoeling zijn. De problematiek van schriftelijke aanmelding voor rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp is daarom mee opgenomen in het remediëringstraject dat al door de administratie Welzijn is opgestart. Dat moet er dus uit.

Heel vaak is het aanvragen van hulp bij de intersectorale toegangspoort of een doorverwijzing naar andere vormen van rechtstreeks toegankelijke hulp een gevolg van verschillende stappen die kunnen worden gezet in leerlingenbegeleiding op school en binnen het CLB. Het is dus heel moeilijk om in te schatten hoeveel tijd een dossier in totaal kost aan het CLB.

Het is nu al duidelijk dat het invullen van de documenten de nodige tijd vraagt en een vereenvoudiging is aangewezen. Daarom heeft minister Vandeurzen vorige week ook reeds aangekondigd dat er een evaluatie en herwerking van het A-document en een bijsturing van de processen wordt gepland.

Er is nog geen tussentijdse evaluatie gebeurd. Het nieuwe decreet van 2014 is al een bijsturing na een evaluatie van het vorige decreet. Nu al opnieuw tussentijds evalueren is wel heel snel. Wel moeten we de knelpunten die er vandaag op het terrein bestaan mee helpen oplossen. Vanuit Onderwijs moet ik ook hulp bieden. De totale evaluatie is gepland in 2018. We zullen ervoor zorgen dat hierin een specifiek luik rond de taakstelling van de CLB's is opgenomen.

De audit van de CLB's die nu loopt, zal worden opgeleverd in september. Daar zullen heel interessante zaken uit voortvloeien om de toekomstige werking te bekijken en de nodige aanpassingen te doen. Mijnheer De Ro, ik heb begrepen dat u hebt gevraagd om de audit niet alleen in Onderwijs te bespreken, maar ook in Welzijn. Ik neem die suggestie met veel plezier mee. U hebt voorgesteld om hem in primeur voor te stellen in de commissie. Dat is een goede praktijk. In het verleden deed ik dat niet altijd, maar wel vaak voor belangrijke zaken, in de commissie Openbare Werken. Deze namiddag krijgt u de KU Leuven ook in primeur. Ik zal er niet over communiceren. Het is goed dat de onderzoekers dat hier kunnen doen om het niet verkeerd te interpreteren.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Er is inderdaad nog geen tussentijdse evaluatie gebeurd. Het zou goed zijn om dat toch mee te nemen om de klachten die we te horen krijgen, te objectiveren. Dat dat meer tijd vraagt, oké, maar het mag niet persistent zijn. De extra ondersteuning, de vijf vte's, die vanuit Welzijn worden gesubsidieerd, zijn nu weggevallen.

Ik wil de vraag verruimen. We moeten proberen de taken die Onderwijs krijgt vanuit bijvoorbeeld Welzijn op last van kredieten van Onderwijs te objectiveren om te vermijden dat we welzijnstaken doen met onderwijsmiddelen. Uiteraard is Onderwijs een belangrijk element in de ketting, maar het is goed om taken zuiver te krijgen, ook voor degenen die ze moeten uitvoeren. Die lopen van het kastje naar de muur. Bij wie moeten ze zijn om te zeggen dat iets niet goed loopt, en hoe moeten ze communiceren? Daar kunnen we te weinig tijd en middelen tegenover zetten.

Onze CLB's zijn netgebonden georganiseerd. Een deel van de taken en middelen gaan naar die structuur. Bijgevolg kunnen we minder inzetten op het geheel, maar dat is een ander debat.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, ik neem uw suggestie mee. Voor mij is het cruciaal dat, zonder te wachten op decretale aanpassingen, een aantal zaken onmiddellijk worden aangepast. Wellicht hebt u het antwoord van minister Vandeurzen gelezen. U was aanwezig, dan staat uw naam daarbij. Een aantal zaken kunnen we zeker al aanpassen.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Dank u wel. Het is goed dat u de vraag over welke taken er vanuit Welzijn op Onderwijs afkomen, meeneemt in de onderzoeken die u voorstelt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de bewaking van de planlast bij de opstart van het M-decreet – 2458 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Voorzitter, mijn vraag gaat ook over planlast, en over wat dit voor het M-decreet kan betekenen. We hadden het er daarnet al over. De vraag die ik nu stel, illustreert hoe groot de uitdaging en de verantwoordelijkheid van eenieder zullen zijn in heel dit gegeven van de planlast.

In een actuele vraag heb ik eerder al gesproken over het gevaar dat schuilt in de tussenstructuren: de koepels, de begeleidingsdiensten, de inspectie, de schoolbesturen en de scholengemeenschappen. Zij brengen soms een eigen regelgeving op gang. Daarover gaat mijn vraag.

Minister, u hebt al meerdere malen te kennen gegeven dat u minder van bovenaf wilt opleggen en dat u niet alles tot de kleinste details wilt regelen maar meer vertrouwen wenst te geven aan het veld. Zo kregen de CLB's het vertrouwen om zelf de documenten van het gemotiveerd verslag op te maken. De invoering van het gemotiveerd verslag voor geïntegreerd onderwijs (GON) had onder meer tot doel de administratieve belasting die er voorheen was bij de aanvraag voor GON, namelijk een inschrijvingsverslag voor het buitengewoon onderwijs dat bestond uit een attest, een protocol ter verantwoording, een integratieplan en dergelijke meer, te verkleinen. De Vlaamse Regering heeft een besluit gemaakt over de inhoud van het gemotiveerd verslag en zij heeft getracht om hierbij zo weinig mogelijk vast te leggen.

Wie dit besluit naast het sjabloon legt dat netoverschrijdend werd opgemaakt, zal merken dat de vrijheid een beetje wordt beknot. De vanuit het CLB voorgestelde structuur telt al acht bladzijden, zonder dat de rubrieken zijn ingevuld. Aanvullend is er een schrijfwijzer opgesteld die beschrijft hoe dit verslag moet worden ingevuld en welke terminologie er moet worden gebruikt.

Het sjabloon werd netoverschrijdend opgesteld en bevat de rubriek 'Het handelingsgericht diagnostisch traject'. Hierin moet het functioneren van de leerling, het onderwijsloopbaanperspectief en de genomen maatregelen van het zorgcontinuüm worden toegelicht. Nochtans werd dit in het besluit van de Vlaamse Regering niet opgenomen. Het is belangrijk dat scholen dat zorgcontinuüm hebben doorlopen. Dat is de basis van waaruit het CLB moet vertrekken. Maar dat hoeft niet in het verslag te staan. Het CLB vraagt om dit toch in het verslag op te nemen. De school moet die gegevens dus ombouwen om ze in dat verslag

te steken. Zij hebben dat in de loop der jaren opgemaakt. Dat zit in hun computer, en dus is het extra werk om dat daaruit te halen en in het verslag te steken. En dat terwijl dit niet gevraagd wordt.

Dezelfde discrepantie vinden we terug bij het verslag dat moet worden opgemaakt voor een eventuele doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs.

De scholen zullen zich na de invoering van het M-decreet ook schriftelijk moeten verantwoorden wanneer ze de noodzakelijke aanpassingen voor een leerling met specifieke noden onredelijk vinden. Ook hier komt er opnieuw wat papierwerk bij kijken omdat alles een beetje bewezen moet worden.

Minister, hebt u weet van deze discrepantie tussen de door de Vlaamse Regering opgelegde inhoud van het gemotiveerde verslag en wat de koepels daar qua uitwerking mee hebben gedaan? Op welke manier gaat u ervoor zorgen dat de planlastvermindering, die de overheid toch echt wil stimuleren, niet teniet zal worden gedaan door toedoen van de koepels?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Krekels, het is niet de eerste keer dat u mij hierover een vraag stelt. U hebt het juist en correct geïdentificeerd.

De Vlaamse Regering heeft een kader goedgekeurd. Ik ben bewust niet in detail getreden om hun nu toch eens de vrijheid te laten om het te regelen zoals ze het graag wilden.

Na de goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering dat de inhoud van het gemotiveerde verslag en van het attest bij het verslag bepaalt, werd dit netoverschrijdend vertaald in sjablonen en een schrijfwijzer. Ik vond het goed dat dit netoverschrijdend gebeurde. Het is jammer dat mevrouw Gennez hier niet meer is. Zij zegt dat we altijd zoveel afschaffen. Hier is het spontaan netoverschrijdend gebeurd.

De sjablonen werden besproken binnen een gestructureerd overleg dat vanuit het kabinet en de administratie Onderwijs is opgezet met de CLB-sector, de onderwijskoepels, de vakorganisaties en de onderwijsinspectie. Ze hebben dus echt een sjabloon gemaakt dat samen werd opgesteld: niet alleen door de koepels en de netten. Er zat veel volk bij.

De sjablonen zijn bedoeld om aan CLB's een houvast te bieden en een ondersteuning te zijn voor het handelingsgericht begeleidings- en beslissingsproces dat CLB's samen met scholen en ouders doorlopen. Daar moet echt wel een evenwicht worden gezocht tussen een degelijk onderbouwde beslissing en de omvang van het verantwoordingsdossier, dat uiteraard als planlast kan worden ervaren.

Anderzijds mogen we het debat over planlast niet reduceren tot het afschaffen van papierwerk. De aanpak van planlast kan ook inhouden dat we scholen gebruiksvriendelijke handvatten bieden bij het invullen van documenten die op zich niet in vraag worden gesteld. Bij de sjablonen hoort ook een schrijfwijzer. De sjablonen zijn nog vrij nieuw en vragen implementatietijd. En het zijn ook groeidoocumenten. De koepels en netten benadrukken dat niet elke rubriek vandaag al omvattend kan en moet worden ingevuld. Bij de CLB's lijkt het idee te leven dat ze alle rubrieken van de sjablonen tot in de kleinste details moeten invullen. Dat is niet het geval. Zo vraagt het sociale model van handicap, dat als theoretische basis dient voor het sjabloon, nog wat professionalisering bij de CLB's. Scholen moeten informatie aanleveren over de stappen die ze in de eerste fase van het zorgcontinuüm hebben gezet. Als ze dat nu omdraaien en zeggen dat alles er in

detail in moet staan, dan ga ik niet akkoord. Ik heb de inspectie specifiek gevraagd om gedurende twee jaar niet te gaan controleren omdat ik de CLB's de tijd wil geven om ervaring op te doen en hun eigen expertise te gebruiken. Ik heb ook begrepen dat dat sjabloon een integratie is van verschillende documenten die vroeger moesten worden gemaakt. Ik vind dat een zeer goede zaak. Men zegt dat het zeven of dertien bladzijden is. Maar dat zijn geen zeven of dertien nieuwe bladzijden.

Als minister vind ik het allerbelangrijkste de gesprekken en de contacten tussen scholen, leerlingen en ouders. Het gemotiveerd verslag moet daarvan de neerslag zijn. Het papier is het hulpmiddel om het verhaal te vertellen van het verslag. Het gesprek mag niet dienen om enkel het papier ingevuld te krijgen. Dat is totaal verkeerd. In die zin volg ik uw redenering. Als het gevolg van wat met goede bedoelingen is gemaakt is dat men extreme verantwoordingen gaat vragen, kan dat voor mij niet. Ik zal erop toezien dat de hulpmiddelen die samen met de intermediaire organisaties zijn ontwikkeld door scholen effectief als ondersteunend wordt ervaren. Ik hoor ook op het terrein dat scholen het daar soms moeilijk mee hebben. Ik ben nu nog in beraad, maar ik speel met het idee om een brief te schrijven aan alle CLB's om nog eens duidelijk te maken wat de filosofie is en wat hun expertise is die ik tot de scholen wil laten komen. Ik wil duidelijk maken dat zij geen hulpmiddelen zijn van het papier, het papier moet een hulpmiddel zijn voor hen. Het is zeker niet zo dat alle rubrieken tot in het extreme moeten worden ingevuld. Maar ze moeten wel verantwoordelijkheid durven te nemen, in het belang van het kind, om het kind naar die plaats te brengen waar het het best zijn talenten kan ontwikkelen en ontplooien.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Minister, dank u wel. Het laatste wat u zei, is inderdaad heel belangrijk. Ze zijn dikwijls bang om dingen te vergeten. Dan steken ze daar toch maar een aantal dingen in.

We zien hier dat het verslag een integratie is van een aantal dingen die al bestonden. Ik hoor soms de CLB-medewerkers zelf zeggen – en dat gaat nu niet specifiek hierover – dat dat op zich wel goed is. Langs de andere kant bemoeilijkt dat wel hun werking omdat het nu één gegeven is, terwijl het vroeger door verschillende actoren werd ingevuld. Nu is dat één verslag, dat op opeenvolgende tijdstippen moet worden ingevuld. Dat neemt tijd in beslag. Aangezien de CLB-medewerkers de penhouder zijn, zijn zij daarvoor verantwoordelijk. Dat komt altijd terug en moet van daaruit opnieuw vertrekken. Daar moeten we toch ook rekening mee houden. Bij sommigen zaken die we zullen tegenkomen, zullen we moeten bekijken hoe het in de praktijk het gemakkelijkst kan functioneren. Dan blijkt samenvoegen niet altijd het gemakkelijkste te zijn.

Minister, het schrijven dat u tot hen wilt richten, kan zeker een hart onder de riem zijn. Ik heb met hen gesproken en heb hen ook gezegd dat de inspectie gedurende twee jaar niet zal controleren. Het is misschien eigen aan de mensen die er werken en die het uiteraard goed willen doen, dat dat papier een beetje een houvast is. Daarom vragen ze dingen van scholen die niet echt gevraagd hoeven te worden. Toch graag enig toezicht, dus, maar ik vertrouw daar volledig op.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Krekels, al wie hier actief is, spreekt wel vaker met die CLB-medewerkers. Je mag niet onderschatten wat de audit bij hen heeft teweeggebracht. Om de zoveel minuten moeten verantwoorden, dat heeft daar een zware schok veroorzaakt. Ik heb dus wel begrip voor hun zorgen. Anderzijds proberen wij echt tegemoet te komen en vertrouwen te geven, maar ze moeten dat vertrouwen wel nemen. Als ze, ook bij integrale jeugdhulp, het eerste aanspreekpunt willen zijn, en dat willen ze ook, en als ze in de doorverwijzing

van kinderen naar het gewoon of buitengewoon onderwijs de cruciale schakel willen zijn, dan zullen ze dat met heel veel trots opnieuw moeten oppakken. En dan niet als papierinvuller, maar als gesprekspartner van ouders en scholen.

Verschillende collega's hebben al hun bezorgdheid geuit over de manier waarop de inschrijvingen nu lopen in het gewoon en buitengewoon onderwijs. Volgens mij verloopt het op dit ogenblik iets te scherp. Daarom ga ik een brief sturen om nog eens duidelijk te maken wat de contouren zijn en dat we een overgangsperiode nodig hebben. Als het een shocktherapie is, zullen we in september voor een onhoudbare situatie komen te staan. Dat wil niemand. Daar moeten ze zich echt van bewust zijn. Als een brief van mij daarbij kan helpen, zal ik dat doen. Dat is, denk ik, de bezorgdheid van deze hele commissie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.